

bilo u velikom broju. Ovo je ustanovljeno seciranjem ubijenih štetočina, u čijim je utrobama nalazena uglavnom obolela riba.

Već početkom juna procenat obolelih riba naglo se smanjuje, a u julu nalaze se uglavnom primerci sa potpuno zaraslim ranama ili u završnom stadijumu zarašćivanja. Početkom septembra ponovo su nađeni primerci sa ranicama po telu i oštećenim perajama, ali ovoga puta u znatno manjem procentu. Uginuća su bila neznatna.

Skoro uporedo sa razvojem i opadanjem trbušne bolesti zapažena je i pojava perforacije škržnih poklopaca. U najviše slučajeva škržni poklopci su bili oštećeni kod riba koje su po telu imale izrazite simptome trbušne vodene bolesti.

U junu i julu primećeno je na ribi u svim jezerima dosta *Argulus*-a, najviše do 15 kom ovih parazita na jednoj ribi, što je kasnije nestalo.

Uginuća usled nekih drugih bolesti nije bilo.

Nega ribnjaka. — Planom je bilo predviđeno da se sva jezera pokose najmanje tri puta u toku godine. Međutim, košenje je ostvareno za svega 65%, uglavnom zbog slabe organizacije i niske produktivnosti rada.

Izlovljavanje ribe. — Izlovljavanje je otpočelo 15. oktobra, a planirano je bilo da se završi do

kraja novembra. Međutim, operativni plan izlovljavanja bio je znatno poremećen usled neizgrađenih objekata i kanalizacione mreže za odvodnjavanje. Veliki problem i teškoću predstavljao je smeštaj izlovljene ribe. Pošto zimovnici nisu bili osposobljeni, riba je odmah po izlovu prodavana, ili smeštena privremeno u barka mreže. Sva rasplodna i priplodna riba smeštena je u odgajivalište IV na prezimljavanje, odakle je izlovljena tek u proleće.

Mnogo vremena i radne snage utrošeno je na sakupljanje ribe u vodi, koja je zaostala na niskim terenima i u materijalnim rovovima, iz kojih se nije mogla voda ispustiti gravitacijom.

Slaba stručnost radnika i nedostatak rukovodećeg kadra na terenu svakako su uticali nepovoljno na tok izlovljavanja. U svim jezerima bilo je mnogo divlje ribe. Ova je ušla u jezera na početku navodnjavanja, uglavnom zbog nepažnje. Od divlje ribe bilo je najviše sitnog karaša. Jedan deo divlje ribe prodat je ili usoljen, a veći deo, pošto je bila sitna, bačen u Plazović ili zakopan.

Pored svih nedostataka i teškoća, izlovljavanje je ipak izvršeno u potpunosti. Izlovljeno je ukupno 84.617 kg ribe.

Mihajlov Marinko

Sportski ribolov i turizam

Sportski ribolovci na Krki (Slovenija)

Rijetko je koja zemlja tako zanimljiva kao naša domovina. Jugoslavija se odlikuje nečim naročitim, što je čini poznatom u svijetu i osobito privlačnom za strance. Na relativno malom prostoru steklo se mnoštvo različitosti. Isprepletenost planinskih vijenaca od ogranaka Alpa do Šar planine, silna Panonska ravnica, krš i bujna vegetacija crnogoričnih šuma, slapovi i brzice gorskih rijeka, osamljena zeleno-modra jezera i razvučena morska oba-

la sa mnoštvom otoka, otočića i uvala, pružaju na svakom koraku drugu sliku i novo iznenađenje, nedajući umornom putniku vremena za odmor.

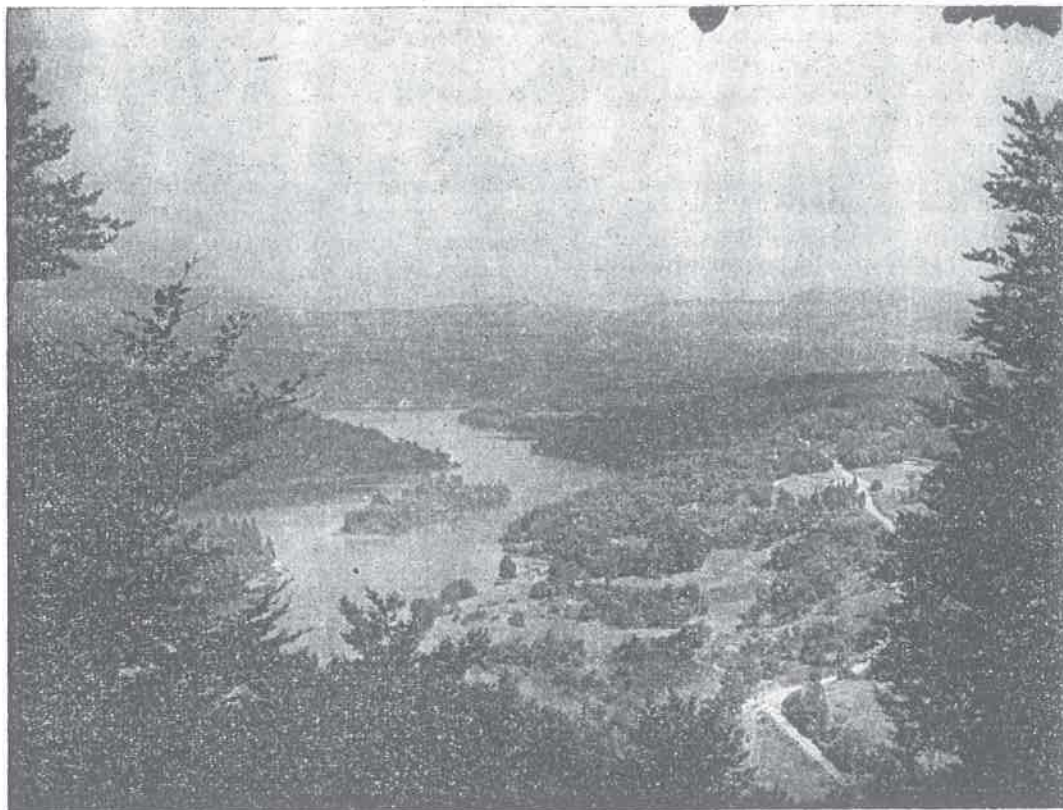
Jugoslaviju su nazvali velikim etnografskim muzejem. Nigdje se nije ispreplelo toliko različitih običaja i nošnji. Povijest ovog dijela zemlje bila je nemirna i burna, puna promjena i poremećaja. Putevi svih osvajača svijeta vodili su tuda. Na tom mjestu dodirnule su se struje starih kultura

Istoka i Zapada. Tragovi prošlosti sačuvali su se širom zemlje, i još danas se susrećemo na svakom koraku sa spomenicima koji nam govore o prošlosti.

Mnogi stranac obišao je našu zemlju i ona je baš radi te svoje šarolikosti i rijetkih znamenitosti postala poznata u turističkom svijetu. Dok su se jedni odmarali na pješčanim plažama Jadrana,

za naše vode i sportski ribolov, želeći kod nas provesti svoj odmor.

Naš bogati vodeni sliv, naročito planinski, pruža sve mogućnosti za razvitak posebne turističke grane — ribarskog turizma. Sportski ribolov mogao bi pridonijeti razvitku našeg turizma i oživjeti mnoga mjesta i krajeve. O našim vodama malo se piše i one su manje više nepoznate.

Plitvička jezera (Donje jezero)

drugi su potražili odmor u planinskim predjelima. Veliki broj stranih turista posjećivao je našu zemlju radi sportskog ribolova, da bi uživao u ljepotama naših voda i mora. Tako su mnoge naše vode i mjesta opisana u stranim turističkim časopisima, a stranice tolikih sportskih dnevnika ispunjene doživljajima i uspomena iz naših krajeva.

Sportski ribolov kod nas se naročito razvio posljednjih godina. U Jugoslaviji danas ima oko 30 hiljada organiziranih ribolovaca. Turizam je usko povezan s ovom vrstom športa, koji nije vezan za određeno mjesto ili kraj, već traži širinu i uvijek nove nepoznate krajeve i vode. I baš ta težnja za novim, nepoznatim, goni svakog ribolovca da zaviri svuda, prisiljava ga da savlada sve napore, bilo dalekog puta ili umornog veranja i probijanja nepoznatim krajem. Ljepota naših voda i krajeva privlači na stotine radnih ljudi da provedu svoje slobodno vrijeme i godišnji odmor u prirodi, koja ih osvježava i daje snage za nove napore. Mnogi stranci u posljednje vrijeme interesiraju se

Da bi ribolovne vode postale zaista zanimljive sa turističkog gledišta, potrebno ih je učiniti privlačnim i pristupačnim. Poznato je, a o tome se mnogo raspravljalo, da su vode zadnjih godina osiromašile i opustile. Ovo se odnosi naročito na visinske vode. Niski vodostaji kao posljedica suša, neracionalno lovljenje, razmahani krivolov i nagli razvoj industrije, desetkovali su ribolovne revire. Prazne i puste vode nikog ne privlače. Ponovno napučivanje i poribljavanje opustošenih voda, a naročito njihovo čuvanje, problem je s kojim se moramo jače pozabaviti.

Korištenje visinskih voda organizirano je preko sportskih ribarskih organizacija. Tek tu i tamo postoje državni rezervati za uzgoj i gajenje salmone. Područja nacionalnih parkova stavljena su pod naročitu zaštitu. Sportski ribolov u rezervatima i nacionalnim parkovima dopušta se izuzetno i pod strogo određenim uslovima. Različitost ribolovnih propisa u pojedinim narodnim republikama i pomanjkanje određenog sistema u korištenju i upravljanju vodama čine smetnju razvitku sport-

skog ribolova i ribarskog turizma. Dok se u jednoj narodnoj republici slobodno lovi samo na osnovi ribolovne dozvole, bez naročitih ograničenja, u drugoj je potrebna osim toga još i posebna dozvola organizacije koja ima ribolovnu vodu u iskorištavanju. Radi toga osjeća se sve jača potreba usklađivanja propisa, koji bi omogućili i na najjednostavniji način regulirali sportski ribolov u čitavoj zemlji.

Većina sportskih saveza uživa povlasticu u vožnji na saobraćajnim sredstvima za svoje članstvo. Sportskom ribolovu dosad nije data takva povlastica, što svakako onemogućava posjećivanje udaljenijih mjesta i voda. Da bi se pomogao razvoj turizma i da bi se omogućilo učestvovanje jedne korisne sportske organizacije u toj akciji, potrebno je odobriti Sportskom ribarskom savezu povlaštene stavove u prevozu.

Sportske ribolovne organizacije mogle bi u saradnji s turističkim ustanovama pridonijeti razvoju turizma i koristiti svojim iskustvom i sugestijama, pa prilikom rješavanja turističkih problema potrebno je razmotriti i ovu mogućnost u zajednici sa sportskim ribarskim organizacijama.

Z. U.

Una ispod Bihaća

Sve češće se čuje uz obale mukla grmljavina eksploziva rasprsnutog u vodi. Tisuće sitnih ribica ljeskaju se uništene na površini vode, dok nekoliko krupnijih komada pokupi krivolovac.

U nekim vodama, naročito u onima, u čijoj se blizini nalaze kamenolomi ili rudokopi, zavladała je pustoš i mrtvilo. Eksplozivom su naročito pogođene visinske vode. Niski vodostaji prisilili su ribu, da se skloni u dublja mjesta, gdje se zadržalo nešto hladnije vode. »Dinamitaši« su je brzo otkrili i uništili. Nepochjenjive štete pričinjene su vodama i ribarstvu upotrebom eksploziva. Mnogi krivolovac ostao je teško ranjen na obali. Koliki su izgubili ruku ili oči. Ipak to ništa ne smeta da se i dalje upotrebljava eksploziv kao sredstvo za lov ribe.

Zakonski propisi za štetočinski ribolov su vrlo strogi i morali bi se nemilosrdno primjenjivati. Krivolovac s jedne strane upropaštava eksploziv, a s druge strane masovno uništava ribu. Čuvanje i rukovanje eksplozivom podvrgnuto je naročitim sigurnosnim propisima, pa organe zadužene s tom dužnošću treba upoznati kako se eksploziv neodgovorno upotrebljava. Naročita pažnja mora se obratiti velikim radilištima, jer je primjećeno da se eksploziv upotrebljava za ribolov najviše u blizini radilišta. Često puta baca se eksploziv u vodu iz objesti, iz znatiželje kako djeluje u vodi, neznajući kolika će se time šteta učiniti. Svakako, bez obzira s kakvim ciljem se eksploziv upotrebljava, dužnost je svakog, a osobito članova ribarskih združa i sportskih ribolovnih društava, da upotrebu eksploziva sprečavaju i krivce prijavljuju. U.